

4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

4.1. Zakres i treść programu ochrony przyrody

Program ochrony przyrody został wykonany jako część planu urzędzenia lasu (rozdział w elaboracie) zgodnie z wytycznymi zawartymi w §110 i §111 instrukcji urządzania lasu, poprzez aktualizację programu funkcjonującego w nadleśnictwie. W związku z powyższym szerzej zostały omówione działy dotyczące danych ulegających zmianie i obrazujących działania gospodarcze w minionym okresie gospodarczym, natomiast szkicowo działy dotyczące problemów mało dynamicznych lub niezmiennych, które wyczerpująco opisano w innych działach elaboratu.

Zgodnie z „Instrukcją sporządzania programu ochrony przyrody” (MOŚZNiL, Warszawa 1996) program powinien być sporządzony według schematu, odpowiadającego kolejnym jego działom:

- o ogólna charakterystyka nadleśnictwa;
- o formy ochrony przyrody;
- o walory przyrodniczo-leśne;
- o zagrożenia;
- o wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonywania prac leśnych;
- o plan działań w zakresie prac objętych programem ochrony przyrody;
- o mapy programu ochrony przyrody.

Uwzględniając zapisy instrukcji urządzania lasu i decyzje KZP (między innymi o wykonaniu programu ochrony przyrody jako części elaboratu) dokonano zmian w wymienionej wyżej strukturze.

Ogólna charakterystyka nadleśnictwa

Dział ten powinien obejmować zagadnienia dotyczące położenia administracyjnego, geograficznego oraz położenia na tle podziałów przyrodniczych, historię lasów i gospodarki leśnej w nadleśnictwie, miejsce i rolę nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu, strukturę użytkowania ziemi i dominujące funkcje lasu. Ze względu na szerokie omówienie tych zagadnień w innych częściach elaboratu, zwłaszcza w „Ogólnej charakterystyce lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia” dział ten w ramach programu nie został umieszczony.

4.2. Formy ochrony przyrody

Ustawa o ochronie przyrody określa obiekty i obszary podlegające prawnej ochronie i zalicza je do tzw. form ochrony przyrody. W myśl ustawy formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Ogólną charakterystykę (ilościową i powierzchniową) wszystkich form ochrony przyrody (zatwierdzonych) występujących na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo przedstawia poniższa tabela:

Tabela 49. Obiekty chronione w Nadleśnictwie Gołębki

Rodzaj obiektu	Ilość		Powierzchnia(ha)		Uwagi
	N-ctwo	poza gruntami N-ctwa (w zasięgu terytorialnym)	N-ctwo	poza gruntami N-ctwa (w zasięgu terytorialnym)	
1	2	3	4	5	6
Rezerwy przyrody	3	-	95,65	-	
1. „Mięcierzyn”	1	-	53,24	-	
2. „Źródła Gaśawki”	1	-	12,88	-	
3. „Mierucinek”	1	-	29,53	-	
Obszary Chronionego Krajobrazu	2	2	4236,75	~7475,00	
1. Jezior Żnińskich	1	1	3823,11	~5429,00	pow.całkowita 9017,00 ha
2. Jezior Rogowskich	1	1	413,64	~2046,00	pow.całkowita 1700,00 ha
Obszary Natura 2000	2	2	1199,67	~3040,00	
1. Ostoja Barcińsko-Gaśawska (PLH040028)	1	1	1159,05	~2088,00	OZW pow.całkowita 3456,41 ha
2. Pojezierze Gnieźnieńskie (PLH300026)	1	1	40,62	~952,00	OZW pow.całkowita 15922,12 ha
Pomniki przyrody	59	-	-	-	
Użytki ekologiczne	4	-	40,73	-	
Gatunki roślin - ochroną ścisłą	7	-	-	-	

Rodzaj obiektu	Ilość		Powierzchnia(ha)		Uwagi
	N-ctwo	poza gruntami N-ctwa (w zasięgu terytorialnym)	N-ctwo	poza gruntami N-ctwa (w zasięgu terytorialnym)	
1	2	3	4	5	6
Gatunki roślin - ochroną częściową	6	-	-	-	
Owady - gatunki chronione	1	-	-	-	
Płazy i Gady - gatunki chronione	18	-	-	-	
Ptaki - gatunki chronione	120	-	-	-	
Ssaki - gatunki chronione	19	-	-	-	

4.2.1. Rezerваты Przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi (art. 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Gołębki znajdują się trzy zatwierdzone rezerваты przyrody, a ich krótka charakterystyka przedstawia się następująco:

Rezerwat „Mięcierzyn” – (obręb Gołębki) - rezerwat o powierzchni ogólnej 53,24 ha. Cały rezerwat znajduje się na gruntach Nadleśnictwa Gołębki. Utworzony na podstawie Zarządzenia MOŚZNiL z dnia 14.06.1996 r. (MP Nr 37, poz. 374). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie nr 0210/22/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012r. (D.U. Woj.Kuj.-Pom. poz.1799). Celem ochrony rezerwatu jest utrzymanie mozaiki zbiorowisk żyznej buczyny niżowej Galio odorati-Fageteum oraz grądu środkowoeuropejskiego Galio Carpinetum wraz z zachodzącymi w nich procesami ekologicznymi. Rezerwat ten posiada aktualny Plan Ochrony

Rezerwatu (Zarządzenie Nr 0210/23/2012 Regionalnego dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012r).

Rezerwat „Źródła Gaśawki” – (obręb Gołębki) – rezerwat o powierzchni ogólnej 12,88 ha. Cały rezerwat znajduje się na gruntach Nadleśnictwa Gołębki. Utworzony na podstawie Rozporządzenia nr 275/01 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 października 2001r. (D.U. Woj. Kuj.-Pom. nr 80 poz. 1573). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych źródeł rzeki Gaśawki. Rezerwat ten nie posiada Planu Ochrony Rezerwatu. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 5/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, z dnia 14 kwietnia 2014r. zostały ustanowione zadania ochronne dla ww. rezerwatu na okres trzech lat.

Rezerwat „Mierucinek” – (obręb Szczepanowo) – rezerwat o powierzchni ogólnej 29,53 ha. Cały rezerwat znajduje się na gruntach Nadleśnictwa Gołębki. Utworzony na podstawie Zarządzenia MOŚZNiL z dnia 11 grudnia 1995r. (M.P. nr 5, poz. 47). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie nr 0210/14/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012r. (D.U. Woj.Kuj.-Pom. poz.1791). Celem ochrony rezerwatu jest przywracanie naturalnych cech zespołu łąki środkowoeuropejskiego Galio sylvatici-Carpinetum. Rezerwat ten posiada aktualny Plan Ochrony Rezerwatu (Zarządzenie Nr 0210/15/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012r).

Decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, dotychczas istniejący rezerwat przyrody „Długi Bród”, został zlikwidowany zarządzeniem z dnia 12 marca 2014 roku (D.U. woj.kuj.-pom. poz. 849 z 2014r). Na obszarze byłego ww. rezerwatu ustanowiony został użytek ekologiczny „Długi Bród” Uchwałą Rady Gminy Rogowo Nr XXVII/195/2013 z dnia 29 listopada 2013 roku.

Dane dotyczące szczegółowej lokalizacji i powierzchni rezerwatów, klasyfikacji według dominującego przedmiotu ochrony i typu środowiska, ważniejszych zespołów roślinnych i zachodzących tam procesów oraz metod ochrony wraz z istniejącymi zagrożeniami zawierają zamieszczone dalej zestawienia:

Tabela 50. Ogólna charakterystyka rezerwatów (wg wzoru nr 3)

Lp	Nr rej. woj.	Nazwa rezerwatu	Dz.U. Nr poz.	Położenie		Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia według		Pow. objęta ochroną (ha)	Ważniejsze		Pow. (ha)		Uwagi
				oddz. poddz.	Gmina Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu środowiska	Dz.U.	planu ochrony		zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwierząt	badawcza	kontrolna	
1.		„Mięclierzyn”	D.U Woj. Kuj-Pom. 2012 poz. 1799	175 a, b, c, -a, -b; 176 a, b, c, d, f, -a, -b, -c, -d, -f	Gm. Rogowo L-ctwo: Mięclierzyn	Typ: Fitocenotyczny (Pfi), podtyp: zbiorowisk leśnych (zl)	Typ: Leśny i borowy (EL), podtyp: lasów nizinnych (lni)	53,24	53,24	ścisła 43,52ha czynna 9,72ha	<i>Żyzna buczyzna niżowa (Galio odorati-fagatium);</i> <i>Grąd środkowoeuropejski (Galio Carpinetum)</i>	Brak charakterystycznych grup	-	-	-

Lp	Nr rej. woj.	Nazwa rezerwatu	Dz.U. Nr poz.	Położenie		Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia według (ha)		Pow. objęta ochroną (ha)	Ważniejsze		Pow. (ha)		Uwagi
				oddz. poddz.	Gmina Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu środowiska	Dz.U.	planu ochrony		zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwierząt	badawcza	kontrolna	
2.		„Źródła Gąsawki”	D.U Woj. Kuj-Pom. 2001 Nr. 80, poz. 1573	32 r; 33 k, l, m, -c; 34 j, -c; 45 d, -c; 46 a, f, g, -c, -d	Gm. Gąsawa L-ctwo: Oówieka	Typ: Torfowiskowy, fizjocenotyczny	Wód óródladó-wych , rzek i ich dolin, potoków i óródeł (W-rp)	12,88	-	12,88	<i>Aceri Tiliatum, Circaeo-Alnetum, Salicetum pentan-dro-cinereae, Caricetum gracilis, Caricetum paniculatae, Caricetum acutiformis, Typhetum latifoliae, Equisetum limosi, Sparganietum erecti, Nupharo-nymphaetum, Hydrocharitetum morsus-ranae, Ceratophylletum demersi, Elodeetum canadensis, Lemno-Spirodeletum polyrhizae</i>	Brak charakterystycznych grup	-	-	

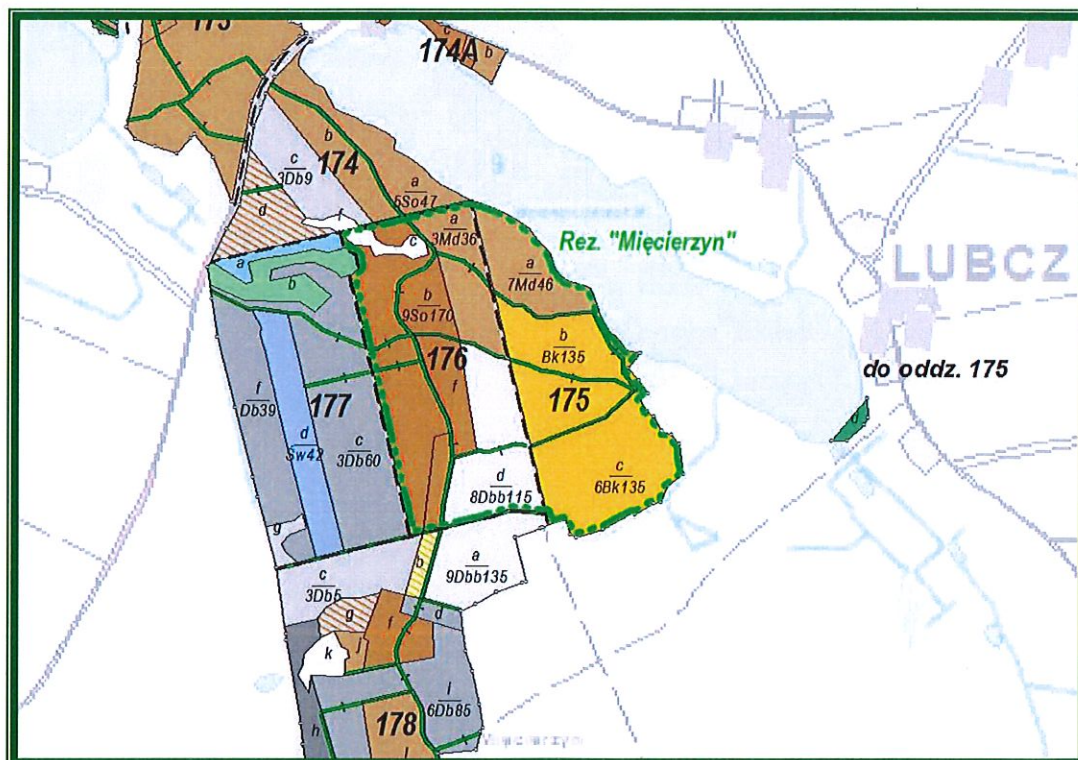

Lp	Nr rej. woj.	Nazwa rezerwatu	Dz.U. Nr poz.	Położenie		Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia według (ha)		Pow. objęta ochroną (ha)	Ważniejsze		Pow. (ha)		Uwagi
				oddz. poddz.	Gmina Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu środowiska	Dz.U.	planu ochrony		zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwierząt	badawcza	kontrolna	
3.		„Mierucinek”	D.U Woj. Kuj-Pom. 2012 poz. 1791	165 a, -b	Gm. Dąbrowa L-ctwo: Mierucinek	Typ: Fitocenotyczny (Pfi, podtyp: zbiorowisk leśnych(zl))	Typ: Leśny i borowy (EL), podtyp: lasów niżinnych (lni)	29,53	29,53	ścisła 29,53	<i>Grąd środkowoeuropejski (Galio sylvatici-Carpinetum)</i>	Brak charakterystycznych grup	-	-	-

Ryc 29. Rezerwat przyrody „Mięcierzyn”

Ryc 30. Lokalizacja rezerwatu „Mięcierzyn”

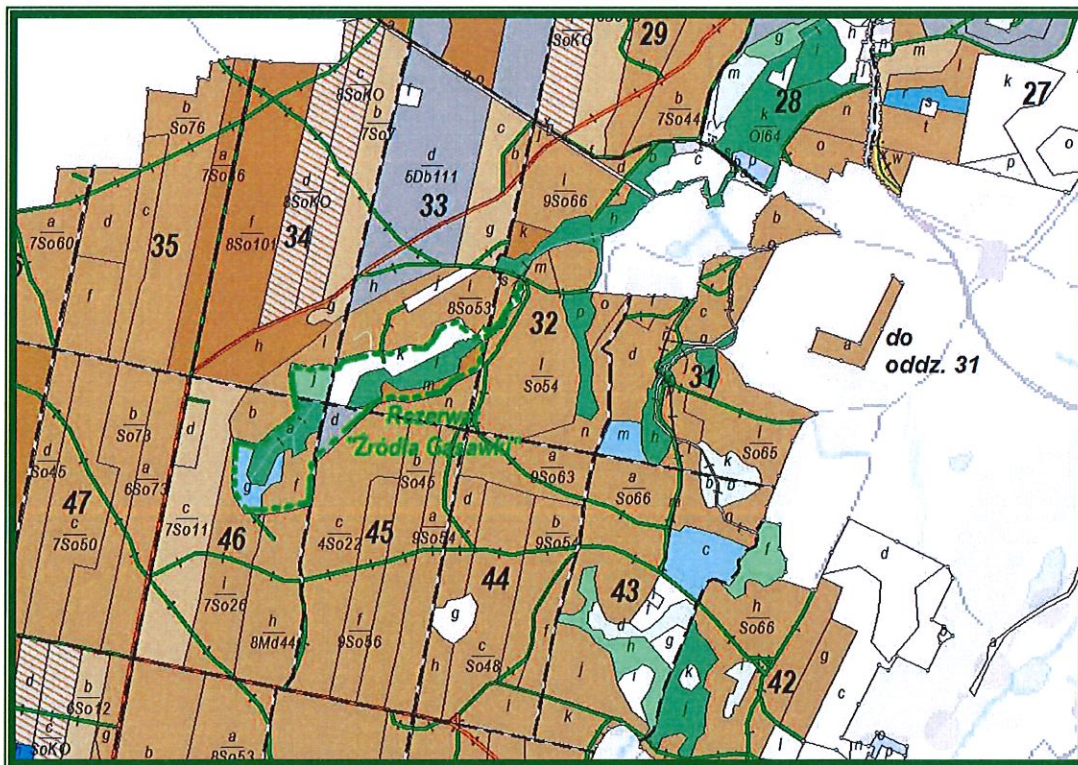

Ryc 31. Rezerwat przyrody „Źródła Gąsawki”

Ryc 32. Lokalizacja rezerwatu „Źródła Gąsawki”

Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w rezerwach przyrody zabrania się:

- 1) budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;
- 2) chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
- 3) polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
- 4) pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;
- 5) użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
- 6) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
- 7) pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
- 8) niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
- 9) palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;
- 10) prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
- 11) stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
- 12) zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;
- 13) połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;

- 14) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;
- 15) wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony oraz psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas;
- 16) wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;
- 17) ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach będących w trwałym zarządzie parku narodowego, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;
- 18) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
- 19) zakłócania ciszy;
- 20) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;
- 21) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- 22) biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;
- 23) prowadzenia badań naukowych – w parku narodowym bez zgody dyrektora parku, a w rezerwacie przyrody – bez zgody organu uznającego obszar za rezerwat przyrody;
- 24) wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody

ministra właściwego do spraw środowiska;

- 25) wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
- 26) organizacji imprez rekreacyjno-sportowych – w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody bez zgody organu uznającego obszar za rezerwat przyrody.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

4.2.2. Parki Krajobrazowe

Na terenie i w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Gołębki brak aktualnie zarejestrowanych parków krajobrazowych. Na etapie projektowania znajduje się propozycja utworzenia „Pałuckiego Parku Krajobrazowego”. W 2012 roku odbyły się dwa posiedzenia podzespołów Komitetu na Rzecz Powstania PPK. Komitet wypracował strategię działania oraz plan pracy na rok 2013. Opracowana została wstępna koncepcja Pałuckiego Parku Krajobrazowego.

4.2.3. Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu jest terenem chronionym ze względu na wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe w szczególności ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z masową turystyką i wypoczynkiem lub też istniejące albo odtwarzane korytarze ekologiczne.

Obszary chronionego krajobrazu obejmując cenne z przyrodniczego punktu widzenia tereny, pełnią rolę ekologicznego łącznika pomiędzy wszystkimi formami przyrody, układając się w rezultacie w system

obszarów chronionych. Ograniczenia gospodarowania na tych obszarach dotyczą głównie tych form, które są zagrożeniem dla stałości przyrody.

Utworzenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały Sejmiku Województwa po uprzednim uzgodnieniu z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

W Nadleśnictwie Gołębki znajdują się dwa obszary chronionego krajobrazu: Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich i Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Rogowskich.

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich utworzony został na mocy Rozporządzenia Wojewody Bydgoskiego Nr 9/91 z dnia 14 czerwca 1991 roku (D.U. Woj. Bydg. Nr 17, poz. 127). Ponowne odniesienie się do nazwy, położenia, opisu granic a także ustaleń dotyczących czynnej ochrony ekosystemów obszaru chronionego krajobrazu znalazło się w Uchwale nr VI/106/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 marca 2011 roku (załącznik nr 22).

Obszar ten obejmuje dwa systemy jezior, usytuowanych w granicach Pojezierza Gnieźnieńskiego i Żnińskiego, różniących się zasadniczo fizjonomią. Rynnę zachodnią, z jeziorami Dużym i Małym Żnińskim, Weneckim, Biskupińskim i Gąsawskim charakteryzują płaskie brzegi i niski stopień lesistości, zaś rynnę wschodnią – głębsze wcięcie rynny, zdecydowanie wyższa lesistość brzegów, a co za tym idzie większe walory krajobrazowe i przydatność dla wypoczynku. Cały obszar zajmuje powierzchnię około 9.017 ha (wg aktualnej uchwały), zaś w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Gołębki znajduje się jego zasadnicza część. Powierzchnia obszaru w stanie posiadania nadleśnictwa wynosi 3823,11 ha i jest zlokalizowana głównie w obrębie Szczepanowo oraz częściowo w obrębie Gołębki.

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Rogowskich

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Rogowskich utworzony został na mocy Rozporządzenia Wojewody Bydgoskiego Nr 9/91 z dnia 14 czerwca 1991 roku (D.U. Woj. Bydg. Nr 17, poz. 127), W 2005 roku ustanowiono odnoszące się do ww. obszaru chronionego krajobrazu, Rozporządzenie nr 11 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 9 czerwca

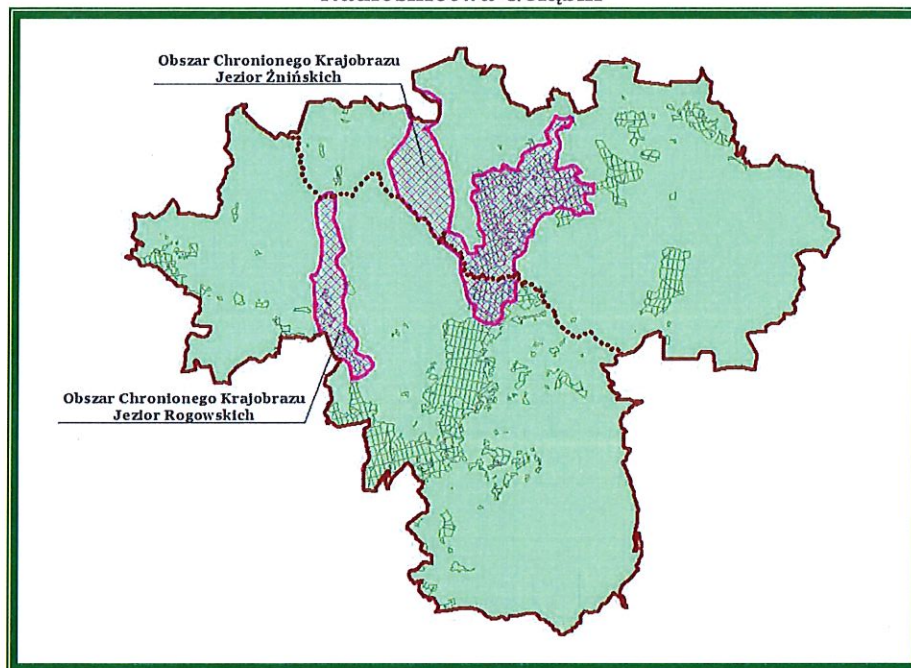
2005 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (D.U. Woj. Kuj-Pom. Nr 72, poz.1375). Ponowne odniesienie się do nazwy, położenia, opisu granic a także ustaleń dotyczących czynnej ochrony ekosystemów obszaru chronionego krajobrazu znalazło się w Uchwale nr VI/106/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 marca 2011 roku (załącznik nr 22).

Obszar ten obejmuje ciąg jezior rynnowych z największymi: Rogowskim, Zioło i Wolskim. Cały obszar zajmuje powierzchnię 1.700 ha (wg rozporządzenia), natomiast jego powierzchnia w stanie posiadania Nadleśnictwa Gołębki wynosi 413,64 ha i jest zlokalizowana tylko w obrębie Gołębki.

Ustalenia czynnej ochrony ekosystemów dla OChK „Jezior Rogowskich” oraz „Jezior Żnińskich” dotyczą: zachowania różnorodności biologicznej siedlisk, ochrony zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, zwiększenia lesistości, szczególnie na terenach porolnych tam, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe a także sprzyjaniu tworzenia zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, tworzeniu i utrzymywaniu leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków.

Granice obszarów chronionego krajobrazu zostały naniesione na mapy walorów przyrodniczo-kulturowych i wprowadzone do bazy leśnej mapy numerycznej oraz bazy „Taksator”.

Ryc 35. Obszary chronionego krajobrazu w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Gołębki

Na obszarze chronionego krajobrazu mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym,

- przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
  - 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
  - 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
  - 9) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego.

4.2.4. Obszary Natura 2000

Europejska Sieć Ekologiczna NATURA 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992 roku, w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.

Według ustawy o ochronie przyrody (Art.25, ust.1) sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- 1) obszary specjalnej ochrony ptaków – Obszary specjalnej ochrony (OSO) – (Special Protection Areas – SPA) zidentyfikowane na podstawie kryteriów określonych w Dyrektywie Rady 79/409/EWG tzw. „Ptasiej”,

- 2) specjalne obszary ochrony siedlisk – Specjalne obszary ochrony (SOO) – (Special Areas of Conservation – SAC) zidentyfikowane na podstawie kryteriów określonych w Dyrektywie Rady 92/43/EWG tzw. „Siedliskowej”.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Gołębki znajdują się dwa obszary Natura 2000, a ich krótka charakterystyka przedstawia się następująco:

Ostoja Barcińsko-Gąsawska (kod obszaru PLH040028) w marcu 2011 roku został zatwierdzony jako Obszar o Znaczeniu Wspólnotowym (OZW). Obszar obejmuje powierzchnię 3456,41 ha znajduje się w całości w województwie kujawsko-pomorskim. W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się około 3247 ha w tym w stanie posiadania nadleśnictwa 1159,05ha.

Ostoja Barcińsko-Gąsawska jest elementem jednego z największych na Pałukach kompleksu leśnego otaczającego rynnę z jeziorami połączonymi rzekami – Gąsawką i Notecią. Obejmuje górny bieg rzeki Gąsawki wraz z jej odcinkiem źródłowym oraz ciąg głęboko wciętych dolin łączących się z doliną Noteci. Stanowi rynnę, której rozszerzenia wypełniają liczne jeziora. Strome zbocza tych dolin zajmują lasy grądowe, a na niewielkich powierzchniach również świetliste dąbrowy. Wzdłuż brzegów Gąsawki obecnie są niewielkie płyty zarastających torfowisk przejściowych a w śródleśnych obniżeniach małe płyty torfowisk wysokich. W zbiornikach wodnych kształtują się zbiorowiska wodne ze związku Nymphaeion. W północnej części, na łąkach na zachód od Barcina odnotowano Starodub łąkowy (*Ostericum palustre*).

Pojezierze Gnieźnieńskie (kod obszaru PLH300026) w marcu 2009 roku został zatwierdzony, jako Obszar o Znaczeniu Wspólnotowym (OZW). Obszar obejmuje powierzchnię 15922,12ha znajduje się w województwie kujawsko-pomorskim oraz wielkopolskim. W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się około 993 ha w tym w stanie posiadania nadleśnictwa 40,62 ha.

Obszar o młodogłaciej rzeźbie z bogactwem form - rynny polodowcowe, morena czołowa, morena denna, równina sandrowa. W granicach obszaru Natura 2000 znajduje się region charakteryzujący się

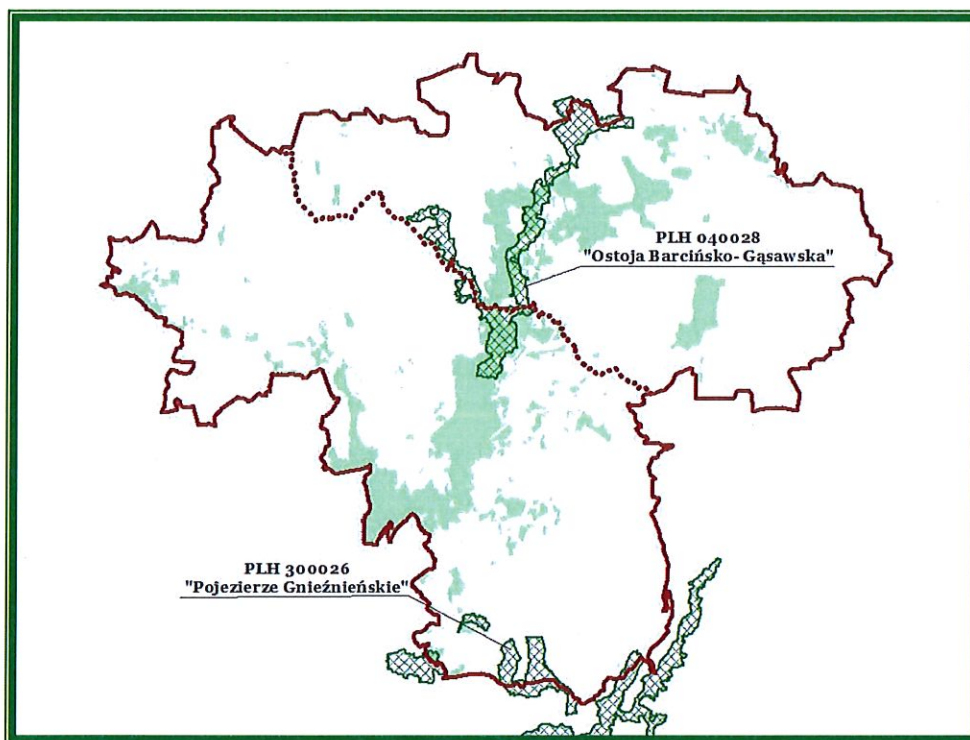
wielkim bogactwem jezior. Są wśród nich jeziora będące największymi: Jez. Powidzkie i Niedzięgiel i często także najgłębszymi w Wielkopolsce: Jez. Powidzkie, Budziszławskie. Oprócz nich znajdują się tu jeziora następujące: Białe, Czarne, Hutka, Kamienieckie, Kosewskie, Modrze, Ostrowickie, Ostrowskie, Procyń, Rusin, Salomonowskie, Skubarczewskie, Słowikowo, Suszewskie, Wierzbiczańskie, Wilczyńskie, Wójcińskie. Przez obszar ostoi przechodzi dział wodny III rzędu rozdzielający zlewnię Noteci i Warty. Na tym obszarze biorą swe źródła rzeki: Wełna, Noteć Zachodnia, Mieszna. Lasy, choć są od wieków użytkowane gospodarczo, to zachowały naturalne rysy. Przeważają drzewostany mieszane. Do najlepiej zachowanych kompleksów leśnych należą Lasy Miradzkie i Skorzęcińskie. Na szczególną uwagę zasługują najlepiej w Wielkopolsce wykształcone i zachowane fitocenozy świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum*. Często spotkać też można bardzo dobrze zachowane fitocenozy grądów środkowoeuropejskich *Galio silvatici-Carpinetum* i kwaśnej dąbrowy *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae*. Na dnice rynien wzdłuż jezior oraz w bezodpływowych zagłębieniach zachowały się fragmenty łągów jesionowo-olszowych *Fraxino-Alnetum* i olsów *Carici elongatae-Alnetum*. W zarastającej misie Jeziora Czarnego i Salomonowskiego wykształciły się interesujące zbiorowiska roślinności torfowiska niskiego i przejściowego. W otoczeniu jezior oraz w dolinie Noteci Zachodniej rozciągają się zróżnicowane pod względem syntaksonomicznym i florystycznym zbiorowiska łąkowe. Wśród nich licznie reprezentowane są zbiorowiska kalcyfilne i ziołoroślowe.

Obszar Natura 2000 „Pojezierze Gnieźnieńskie” posiada aktualny Plan Zadań Ochronnych, stanowi on załącznik do elaboratu (Zarządzenie RDOŚ w Poznaniu i RDOŚ w Bydgoszczy z dnia 7 kwietnia 2014r).

Tabela 52. Obszary Natura 2000 występujące w Nadleśnictwa Gołębki

Kod	Nazwa	Typ	Powierzchnia ogólna [ha]	Powierzchnia w stanie posiadania nadleśnictwa[ha]	Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
PLH040028	Ostoja Barcińsko-Gąsawska	OZW	3456,41	1159,05	brak
PLH300026	Pojezierze Gnieźnieńskie	OZW	15922,12	40,62	D.U. woj. wlkp z 2014 r. poz. 2383; D.U. woj. kuj-pom z 2014r. poz. 1291

Ryc 36. Zasięgi obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

W ostojach obszarów NATURA 2000 wymogiem jest utrzymanie tzw. właściwego stanu ochrony. Oznacza on zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody:

- właściwy stan ochrony gatunku – to stan, w którym dane o dynamice liczebności populacji tego gatunku wskazują, że gatunek jest trwałym składnikiem właściwego dla niego siedliska, naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości oraz odpowiednio duże siedlisko dla utrzymania się populacji tego gatunku istnieje i prawdopodobnie nadal będzie istniało;
- właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego – to stan, w którym naturalny zasięg siedliska przyrodniczego i obszary zajęte przez to siedlisko w obrębie jego zasięgu nie zmieniają się lub zwiększają się, struktura i funkcje, które są konieczne do długotrwałego utrzymania się siedliska, istnieją i prawdopodobnie nadal będą istniały oraz typowe dla tego siedliska gatunki znajdują się we właściwym stanie ochrony.

Na podstawie skompletowanych danych o przedmiotach ochrony, należy dla każdego z nich określić, w formie konkretnych kryteriów, co należy rozumieć jako „właściwy stan ochrony” w konkretnym, rozpatrywanym obszarze. Jest to określenie docelowej wizji właściwego stanu ochrony gatunków/siedlisk przyrodniczych.

Konstruując kryteria „właściwego stanu ochrony” należy w pierwszym rzędzie wykorzystać informacje podane w opracowaniach dotyczących Ochrony Siedlisk i Gatunków – szczególnie w rozdziałach „Uprzywilejowany stan ochrony”. W tym celu należy dokonać porównania lokalnego stanu siedlisk (fizjonomii, składu i innych cech) ze „stanami uprzywilejowanymi”, przedstawionymi w tych opracowaniach. Stopień rozbieżności pozwala na ocenę stanu ochrony stanowisk danego siedliska na obszarze: od dobrej – jeśli rozbieżności nie ma lub jest niewielka, do złej – jeśli rozbieżność jest poważna.

Porównania tego należy dokonać w porozumieniu z lokalnymi lub krajowymi konsultantami naukowymi. Nie powinno ono być automatyczne. Poradniki opisują tylko najbardziej typowe sytuacje. Należy uwzględnić lokalną specyfikę, konkretne kryteria mogą być różne w różnych obszarach.

Kryteria „właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego” powinny odnosić się do:

- zasobów ilościowych siedliska przyrodniczego, tj. jego powierzchni;
- struktury ekosystemu, np. właściwego składu gatunkowego;
- jakości siedliska przyrodniczego, np. różnorodności gatunkowej łąki, lasu;
- braku elementów ekologicznie obcych oraz braku wskaźników degeneracji;
- procesów gwarantujących funkcjonowanie ekosystemu; ich ciągłości i nie zaburzonego przebiegu.

Kryteria „właściwego stanu ochrony gatunku” powinny odnosić się do:

- zasobów ilościowych, tj. liczebności populacji gatunku
- cech populacji gatunku, np. rozrodczości, śmiertelności, struktury wieku i płci;
- zasobów ilościowych i cech jakościowych siedliska gatunku.

Ostoja ptasia ma zapewnić ochronę i zachowanie populacji ptaków naturalnie występujących w stanie dzikim. O wyodrębnieniu obszarów

służących ochronie ptaków w oddzielną kategorię zdecydowały przede wszystkim cechy biologii ptaków, zwłaszcza ich niezwykle silnie rozwinięta wędrówność. O ile chroniąc inne organizmy koncentrujemy się zazwyczaj na lokalnej populacji, to chroniąc ptaki nie można się ograniczać tylko do populacji lęgowych. Należy też pamiętać o ptakach okresu pozalęgowego, czyli przebywającego na danym obszarze w czasie wędrówek i zimą. Dlatego właśnie OSO zajmują tak duże powierzchnie.

Szczegółowy opis poszczególnych obszarów Natura 2000 znajduje się w tzw. „standardowych formularzach danych” dostępnych dla każdego obszaru na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska – <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl>. Zawierają one m.in. informacje na temat chronionych w nich siedlisk, zwierząt itp.

4.2.5. Pomniki Przyrody

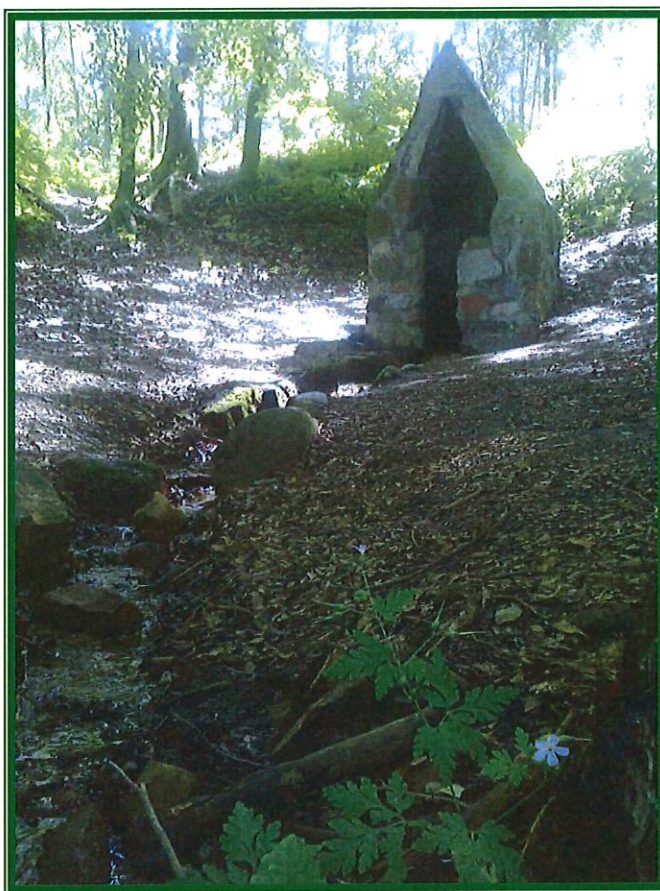
W myśl ustawy o ochronie przyrody pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia, o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Zgodnie z ustawą wprowadzenie ochrony w formie pomników przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy.

Na terenie Nadleśnictwa Gołębki znajduje się obecnie 59 sztuk pomników przyrody. Występują tu dwa skupiska drzew (łącznie 29 drzew); dwadzieścia pięć pojedynczych drzew pomnikowych; cztery głązy narzutowe oraz jedno źródło.

Ryc 37. Pomnik przyrody – „Źródło św. Huberta”

Ryc 38. Pomnik przyrody, głaz narzutowy- „Kamienny dom”

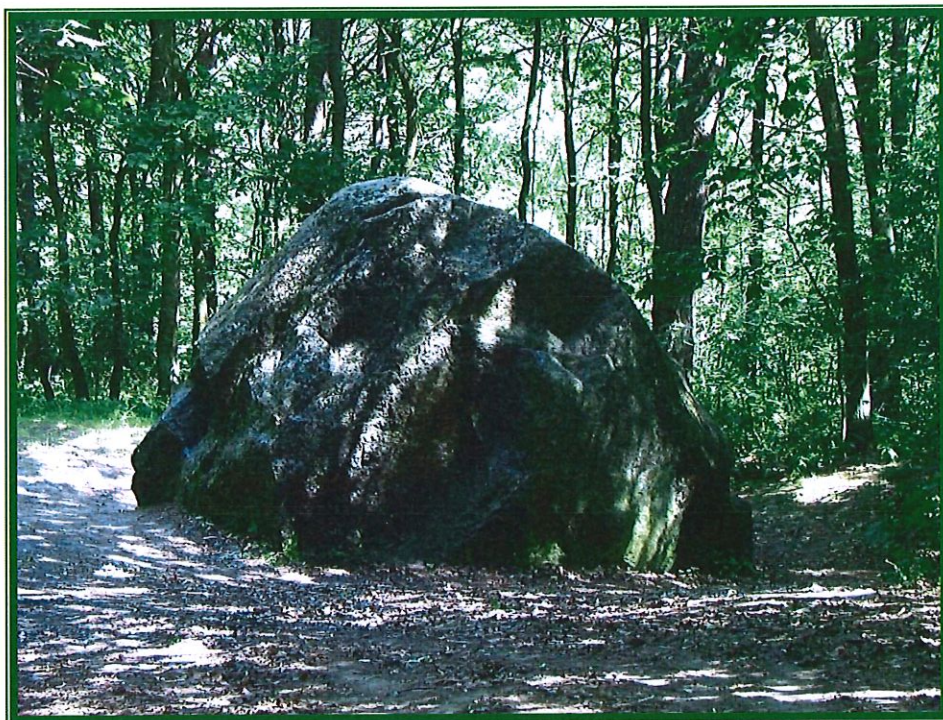

Tabela 53. Wykaz pomników przyrody w Nadleśnictwie Gołębki

L.p.	Nr zarządzenia	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Opis obiektu						Uwagi
			oddz, poddz	gmina, leśnictwo	gatunek rodzaj	wiek	obwód [cm]	wys. [m]	stan zdrow.	pow. [ha]	
Obwód Gołębki											
1.	11/91 01.07.91	D.U Woj. Bydgoszcz, Nr 15 poz. 120	23b	Gąsawa, Oćwieka	głaz narzutowy	-	800	-	-	-	
			28a	Gąsawa, Oćwieka	Głaz narzutowy	-	910	-	-	-	
			211h	Rogowo, Smolary	Dąb szypułkowy	220	497	24	4	-	
			211c	Rogowo, Smolary	Dąb szypułkowy	220	437	29	2	-	
2.	Uchwała Nr XI/121/04 Rady Miejskiej w Janowcu Wielkopolski m z dnia 20 lutego 2004r.	D.U. Woj. Kuj- Pom. Nr 44, poz. 702	139c	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	157	506	28	2	-	„Mieszko”
			139w	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	157	349	24	2	-	„Jagiello”
			139c	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	160	347	27	2	-	„Dąb Maryli”
			139j	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	170	372	25	2	-	„Batory”
			139d	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	160	365	27	2	-	„Piasł”
			138a	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	210	408	26	2	-	„Ziemowit”
			140h	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	170	446	27	2	-	„Sobieski”
			140h	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	170	442	27	2	-	„Zbyszko”
			140h	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	170	450	28	2	-	„Zawisza”
			139w	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	157	462	22	4	-	„Śmiały”
			140h	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	170	491	28	2	-	„Kazimierz Wielki”
			141k	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Sosna pospolita	170	171 143 210	20	2	-	„Rzepicha”- trzy konary
139d	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	170	308	26	2	-	„Zagłoba”			

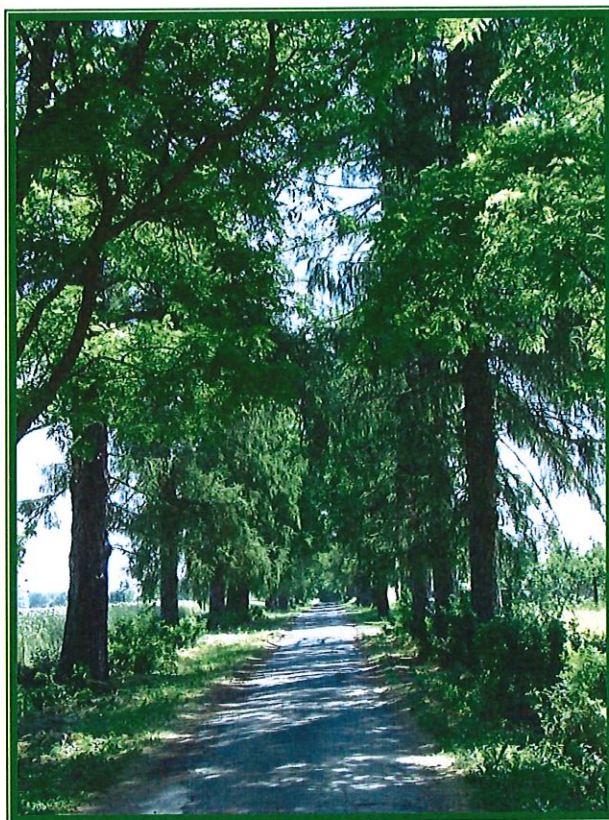
L.p.	Nr zarządzenia	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Opis obiektu						
			oddz. poddz	gmina, leśnictwo	gatunek rodzaj	wiek	obwód [cm]	wys. [m]	stan zdrow.	pow. [ha]	Uwagi
2.	Uchwała Nr XI/121/04 Rady Miejskiej w Janowcu Wielkopolskim z dnia 20 lutego 2004r.	D.U. Woj. Kuj-Pom. Nr 44, poz. 702	140g	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	170	596	24	2	-	„Chrobry”
			139w	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	157	288 230 338	25	2	-	„Bartosz Kościuszko, Stach” – trzy konary
			139w	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	157	314 297 244	25	2	-	„Lech, Czech i Rus” – trzy konary
			138h	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Buk zwyczajny	130	212 141 212	26	2	-	„Kmicic” – trzy konary
3.	Uchwała Nr XVI/158/04 Rady Miejskiej w Janowcu Wielkopolskim z dnia 31 sierpnia 2004r.	D.U. Woj. Kuj-Pom. Nr 101, poz. 1749	139b	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	157	368	25	2	-	„Jerema”
			139c	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	210	528	27	2	-	„Jurand”
			139c	Janowiec Wielkopolski, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	157	384	25	2	-	„Łokietek”
4.	Uchwała Nr XXIII/165/05 Rady Gminy w Rogowie z dnia 7 czerwca 2005r.	D.U. Woj. Kuj-Pom. Nr 81, poz. 1499	181g	Rogowo, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	157	402	25	2	-	
			177a	Rogowo, Mięcierzyn	Dąb szypułkowy	157	426	31	2	-	
			177a	Rogowo, Mięcierzyn	Wiąz	157	225	23	2	-	
			186d	Rogowo, Długi Bród	Głaz narzutowy	-	700	-	-	-	-
5.	305/93 26.10.93	D.U. Woj. Bydg. Nr 20 poz. 316	244h	Trzemeszno, Smolary	Dąb szypułkowy	150	450	26	2	-	-
Obręb Szczepanowo											
1.	11/91 01.07.91	D.U. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120	71f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Głaz narzutowy	-	1325	-	-	-	„Kamienny dom”
			63f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-1	170	227	19,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-2	170	211	20,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-3	170	172	21,0	2	-	Aleja modrzewiowa

L.p.	Nr zarządzenia	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Opis obiektu						Uwagi
			oddz, poddz	gmina, leśnictwo	gatunek rodzaj	wiek	obwód [cm]	wys. [m]	stan zdrow.	pow. [ha]	
1.	11/91 01.07.91	D.U Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120	63f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-4	170	202	22,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-5	170	157	18,0	2	-	Aleja modrzewiowa
			63f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-6	170	205	21,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-7	170	237	21,0	2	-	Aleja modrzewiowa
			63f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-8	170	225	21,0	2	-	Aleja modrzewiowa
			63f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-9	170	194	23,0	2	-	Aleja modrzewiowa
			63f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-10	170	220	22,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-11	170	175	22,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63f	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-12	170	221	20,0	3	-	Aleja modrzewiowa
			63k	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-13	170	192	22,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63k	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-14	170	205	20,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63k	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-15	170	180	16,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63k	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-16	170	275	22,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63k	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-17	170	204	22,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63k	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-18	170	236	21,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63k	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-19	170	234	23,0	2	-	Aleja modrzewiowa
			63l	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-20	170	221	22,5	2	-	Aleja modrzewiowa

L.p.	Nr zarządzenia	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Opis obiektu						
			oddz. poddz	gmina, leśnictwo	gatunek rodzaj	wiek	obwód [cm]	wys. [m]	stan zdrow.	pow. [ha]	Uwagi
1.	11/91 01.07.91	D.U. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120	63l	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-21	170	210	20,0	2	-	Aleja modrzewiowa
			63l	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-22	170	253	21,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63l	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-23	170	257	22,0	2	-	Aleja modrzewiowa
			63l	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-24	170	201	21,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63o	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-25	170	173	18,0	2	-	Aleja modrzewiowa
			63o	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-26	170	233	21,5	2	-	Aleja modrzewiowa
			63o	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	Modrzew europejski-27	170	188	20,0	2	-	Aleja modrzewiowa
			20a	Dąbrowa, Niedźwiedzi Kierz	źródło	-	-	-	-	-	-
2.	18/92 08.06.92	D.U. Woj. Bydg. Nr 8, poz. 124	88a	Żnin, Łysin	Dąb szypułkowy	210	440	24	2	-	-

W alei modrzewiowej występuje różnica w ilości drzew w stosunku do zarządzenia powołującego – brak dwóch modrzewi, które zostały usunięte w 1993 roku, z powodu ich uschnięcia (*zezwolenie OS-III-6130-18/93*). Kolejne trzy drzewa uchyły ze stanu posiadania nadleśnictwa w wyniku sprzedaży osady z gruntem, na którym znajdują się drzewa pomnikowe.

Ryc 39. Pomniki przyrody – „Aleja Modrzewiowa”

4.2.6. Użytki Ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania (art. 42 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Ogólna powierzchnia aktualnie zatwierdzonych użytków ekologicznych w stanie posiadania Nadleśnictwa Gołębki wynosi 40,73 ha (obręb Gołębki 11,82ha, obręb Szczepanowo 28,91ha).

Użytki ekologiczne powołano na podstawie dwóch aktów prawnych:

- Rozporządzenia Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004.
- Uchwały Nr XXVII/195/2013r. Rady Gminy Rogowo z dnia 29 listopada 2013r.

W celu sprecyzowania danych określających powierzchnię użytku ekologicznego z oddz. 108a (obr. Szczepanowo) powstała Uchwała Nr XXXII/232/2014 Rady Gminy w Gąsawie z dnia 29 maja 2014r.

Tabela 54. Wykaz użytków ekologicznych w Nadleśnictwie Gołębki

Lp.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz.Woj. poz.	Położenie		Pow. [ha]	Opis obiektu	Uwagi
			oddz.	gmina			
			poddz.	leśnictwo			
1	2	3	4	5	6	7	8
OBRĘB GOŁĘBKI							
1.	Uchwała Nr XXVII/195/2013 Rady Gminy Rogowo z dnia 29 listopada 2013r.	D.U. Woj. Kuj.-Pom. z 2013r. poz.3996	200c	Rogowo, Długi Bród	11,82	E-LS	Poprzednio rezerwat „Długi Bród”
RAZEM OBRĘB GOŁĘBKI					11,82		
OBRĘB SZCZEPANOWO							
2.	1/2004 19.01.2004.	D.U. Woj. Kuj.-Pom. Nr 8, poz. 76	1Cg	Barcin, Szczepanowo	3,76	E-N	
3.	1/2004 19.01.2004.	D.U. Woj. Kuj.-Pom. Nr 8, poz. 76	2a	Barcin, Szczepanowo	19,81	E-N	
4.	1/2004 19.01.2004.	D.U. Woj. Kuj.-Pom. Nr 8, poz. 76	108a	Gąsawa, Łysin	5,34	E-N	Uchwała nr XXXII/232/2014 Rady Gminy w Gąsawie z dnia 29 maja 2014r. w sprawie zmiany powierzchni obszaru uznanego za użytek ekologiczny
RAZEM OBRĘB GOŁĘBKI					28,91		
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO GOŁĘBKI					40,73		

4.2.7. Chronione Gatunki Roślin i Zwierząt

Na podstawie prac inwentaryzacyjnych oraz dokumentacji do planu ochrony rezerwatów, standardowych formularzach danych obszarów Natura 2000, danych z nadleśnictwa, opracowań i publikacji naukowych została sporządzona lista gatunków chronionych oraz zagrożonych występujących na terenie Nadleśnictwa Gołębki.

Listy gatunków dziko występujących roślin i zwierząt przyjęto na podstawie *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2014r, poz 1409) oraz *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2014r., poz.1348) z podziałem na rośliny i zwierzęta objęte ochroną ścisłą i częściową.

3.2.5.2. Zagadnienia z zakresu turystyki i rekreacji

W związku z coraz większym zagrożeniem środowiska przyrodniczego bardzo ważnym elementem ochrony przyrody i gospodarowania jej zasobami staje się edukacja ekologiczna. Edukacja taka ma na celu podwyższenie świadomości ekologicznej społeczeństwa a przez to ograniczenie negatywnych, często dokonywanych nieświadomie, oddziaływań ludzi na środowiska przyrodnicze, w tym także las.

Edukacja ekologiczna oraz propagowanie idei ochrony przyrody powinno odbywać się zgodnie z aktualną wiedzą a także z lokalnymi tradycjami regionu. W tym celu nadleśnictwo winno współpracować w tym zakresie z władzami samorządowymi, oświatowymi i organizacjami zajmującymi się ochroną przyrody.

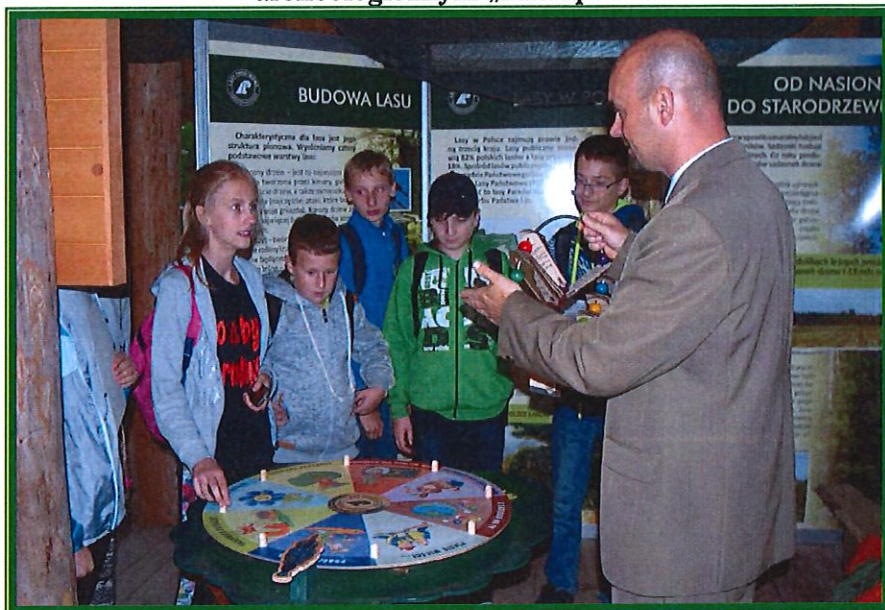
Na terenie Nadleśnictwa Gołębki funkcjonują:

- ✓ pawilon edukacyjny na terenie rezerwatu archeologicznego w Biskupinie;
- ✓ trzy wiaty edukacyjne;
- ✓ dwanaście nieoznakowanych tras dydaktycznych;
- ✓ ścieżka edukacyjna „Dolina rzeki Gąsawki”;

W przyszłym dziesięcioleciu nadleśnictwo zamierza utworzyć Centrum edukacji i turystyki na lądowisku Annowo. Nadleśnictwo Gołębki, stara się również o dofinansowanie budowy wiaty edukacyjnej wraz z niezbędnym wyposażeniem w środki dydaktyczne. Ponadto planuje się zwiększenie ilości miejsc postoju oraz modernizację istniejących.

Zagadnienia zagospodarowania rekreacyjnego będą przedstawione na mapach walorów przyrodniczo-kulturowych i zagospodarowania rekreacyjnego w skali 1:25000 oraz w Standardzie Leśnej Mapy Numerycznej.

Ryc. 27. Pawilon edukacyjny Nadleśnictwa Gołębki w rezerwacie archeologicznym „Biskupin”

Ryc. 28. Ścieżka edukacyjna „Dolina rzeki Gąsawki”

